

יד מהרש"א
מסכת כתובות
פרק אלמנה ניזונת
חלק ב'
צח. – קא.

April 23, 2009

© Yechezkel Folger 2009

מפתח

דף צח.....	3
תד"ה מוכרת שלא בבית דין.....	3
בא"ד ולא מיבעיא לי.....	4
תד"ה דאמרי לי' מאן שם לך.....	6
תד"ה אלמנה ותד"ה כאן שנה רבי (השני) וגמרא צט. הא מדרישא.....	7
דף צח:.....	11
תד"ה כאן שנה רבי (הראשון) ותד"ה אמר רב פפא.....	11
תד"ה כאן שנה רבי (השני).....	15
תד"ה אמר רב פפא וכל א"ד שבו.....	16
דף צט.....	17
גמרא הא מדרישא שמעת מינה.....	17
תד"ה הא מדסיפא.....	18
תד"ה נתן לו דינר.....	21
תד"ה אלא אי אמרת.....	22
תד"ה כל שכן.....	23
דף צט:.....	25
תד"ה אמר לאחד וכל א"ד שבו.....	25
תוספות ד"ה אמר לי' אע"ג דטעה שליח.....	31
תד"ה פיחת עשרה.....	33
דף ק.....	35
תד"ה רבא אמר.....	35
תד"ה אמר רב נחמן.....	38
תד"ה והא אמר רב נחמן.....	39
תד"ה פרטא בנו.....	40
דף ק:.....	42
תד"ה והאיילונית אין לה כתובה.....	42
תד"ה רב תני.....	43
דף קא.....	44
תוספות ד"ה כללו של דבר.....	44
תד"ה ובהפרת נדרי'.....	46
תד"ה אילימא ותד"ה הכי גרסינן.....	47
בא"ד ואין לפרש פירות.....	52

דף צח.

תד"ה מוכרת שלא בבית דין

דף צז: at תד"ה מגורשת ואינה מגורשת see

בא"ד ולא מיבעיא לי'

- 1) הקדמה
 - a) The תנא קמא of the משנה at .צז says that an אלמנה can be גובה her כתובה and מזוני by selling נכסי יתמי שלא בב"ד
- 2) גמרא
 - a) איבעיא
 - i) If an אלמנה sells שלא בב"ד
 - ii) Does she need to make a שבועה
 - b) קשיא
 - i) ותיבעי לך הכרזה
 - ii) Why don't you also ask whether besides making a שבועה she also needs to make a הכרזה
 - c) תירוץ
 - i) I don't need to ask whether she also needs to make a הכרזה
 - ii) Because a מימרא by רב נחמן suggests that she doesn't need הכרזה
- 3) ד"ה אלא לאו דלא אכרוז and ד"ה מוכרת שלא בב"ד at תוספות
 - a) שאלה
 - i) Does the איבעיא of the גמרא on שבועה apply to מכירה למזוני or to מכירה לכתובה
 - b) תשובה
 - i) Must be the איבעיא applies to לכתובה
 - ii) Because from the words of חנן elsewhere we can be מדייק that the אלמנה needs no שבועה for מזוני
 - c) קשיא
 - i) Now that we've established that
 - (1) From the words of חנן it's משמע that the אלמנה needs no שבועה for מזוני
 - (2) and that the איבעיא deals only with מכירה לכתובה
 - ii) It's possible that רב נחמן who says אלמנה needs no הכרזה also deals only with מזוני
 - iii) So how does the גמרא prove from רב נחמן that for מכירה לכתובה there's no הכרזה
- 4) מהרש"א
 - a) הקדמה
 - i) The גמרא says in פרק הכותב that there's no הכרזה for מזוני
 - b) First קשיא

- i) Instead of relying on a דיוק from הנין to prove that the איבעיא applies to מכירה לכתובה
- ii) Why didn't תוספות prove this more directly this way:
 - (1) Since our גמרא asks ותיבעי לי' הכרזה
 - (2) And we know from פרק הכותב that there's no הכרזה for מזוני
 - (3) It must be that our גמרא doesn't deal with שבועה and הכרזה for מזוני
- c) קשיא Second
 - i) Instead of relying on an indirect proof from הנין that there's no הכרזה for מכירה למזוני
 - ii) Why doesn't תוספות rely instead on פרק הכותב where the גמרא says directly that there's no הכרזה for למזוני מכירה
- d) מהרש"א of קושיות תירוץ
 - i) הכותב in מימרא aren't aware of the אמוראי in our תוספות holds that
- 5) מסקנא of the גמרא here
 - a) An אלמנה doesn't need הכרזה for כתובה
- 6) ד"ה אמר לי' תוספות
 - a) קשיא
 - i) Then why does the גמרא in הכותב say only for מזוני that there's no הכרזה
- 7) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) once we've established that תוספות holds that the אמוראי here don't know the מימרא in הכותב
 - ii) why would תוספות ask a קשיא to the אמוראי here from the מימרא in הכותב
 - b) תירוץ
 - i) הכותב in מימרא here from the אמוראי to the קשיא doesn't mean תוספות
 - ii) הכותב in סוגיא here isn't consistent with the סוגיא להלכה that תוספות asks

תד"ה דאמרי לי מאן שם לך

1) תוספות

a) קשיא

i) The גמרא here says that

(1) with שומת ב"ד

(a) an אשה who is גובהה her כתובה and מזוני from נכסי יתמי

(b) can sell the נכסים to herself and שכן מכל that she can sell לאחרים

ii) but

(1) in המפקיד and in פרק קמא of פסחים

(2) the גמרא implies that even with שומת ב"ד a person can't sell לעצמו

2) מהרש"א

a) in המפקיד and in פרק קמא of פסחים

b) תוספות asks also that

i) The גמרא here says she can sell לאחרים without בית דין שומת

ii) While

(1) the גמרא in המפקיד and in פרק קמא of פסחים imply that

(2) מכירה לאחרים is necessary also for שומת ב"ד

תד"ה אלמנה ותד"ה כאן שנה רבי (השני) וגמרא צט. הא מדרישא

1) משנה

- a) If an אלמנה sells במאתים שוה מנה the רווח belongs to the יתומים
- b) If an אלמנה sells במנה שוה מאתים the אלמנה is מפסידה

2) ד"ה אלמנה at תוספות

a) ירושלמי in ר' יוחנן

- i) if the difference between value and price in מכירת קרקעות is "מופלג"
- ii) there's a דין אונאה and the מקח is בטל

b) רבינו חננאל

- i) When ירושלמי says that there's בטל מקחו for קרקעות only for דבר מופלג this means

(1) because the לוקח was נתאנה where the price is at least twice the value

(a) but not where the price is by even a מעט less than twice the value

(2) because the מוכר was נתאנה where the value is at least twice the price

(a) but not where the value is by even a מעט less than twice the price

c) ירושלמי in ר' יוחנן of המשך

i) משנה from our קשיא

(1) when the אלמנה sold במאתים שוה מנה the לוקח was נתאנה

(a) so the מקח is בטל and there's no רווח

(2) And when she was נתאנה שוה מאתים במנה אלמנה sold

(a) so the מקח is בטל and there's no הפסד

ii) תירוץ

(1) In the משנה where she sold במאתים שוה מנה

(a) "אוקיר" after the מכירה when the value of the קרקעות increased to 200

(b) and that's why

(i) although the מכירה is בטל

(ii) the לוקח doesn't ask to return the קרקעות

(2) In the משנה where she sold במנה שוה מאתים

(a) "אוזיל" after the מכירה when the value of the קרקעות decreased to 100

(b) and that's why

(i) although the מכירה is בטל

(ii) the קרקעות would gain nothing by asking for a return of the אלמנה

3) מהרש"א

a) קשיא

i) why didn't ר' יוחנן explain that there's no אונאה in the משנה

(1) not because אוזיל or אוקיר

(2) but because

(a) שוה מנה במאתים

(i) the price was actually a מעט less than 200

(b) שוה מאתים במנה

(i) the value was actually a מעט less than 200

b) תירוץ

i) ר' יוחנן prefers to explain the משנה consistent with its precise לשון

ii) namely where the value or the price was exactly 200

4) דף צט. at ד"ה הא מדרישא שמעת מינה at מהרש"א

a) הקדמה

i) שוה מאתים on משנה at דף צט. at גמרא at one point wants to establish that the משנה doesn't deal with where the קרקעות were אוזיל

b) קשיא

i) Then how does the גמרא answer the קשיא of the ירושלמי

c) תירוץ

i) our גמרא would answer that

(1) the משנה isn't מדויק

(2) and when it says שוה מאתים במנה the value is actually a מעט less than 200

5) גמרא of the המשך

a) The משנה in the case of מכרה שוה מנה במאתים proves that

i) Where a שליח sells at a profit

(1) The בעל המעות ריוח belongs to the

(2) Meaning the מוכר who sent the שליח

6) ד"ה כאן שנה רבי (השני) and at ד"ה אלמנה at תוספות

a) קשיא based on the ירושלמי

i) from משנה in the שוה מנה במאתים

(1) where

(a) the difference between price and value is מופלג

(b) and there is ביטול מקח

(2) we ought not to be able to derive that רווח belongs to the בעל הבית in a standard case where there is no ביטול מקח

ii) Here's why

(1) for משנה מנה במאתים שוה

(a) Where the difference between price and value is מופלג

(i) the בטל is לוקח by the שליח to the מכירה

(b) and

(i) were there no אוקיר

(ii) the לוקח would have returned the קרקעות and there would have been no ריוח at all

(c) It follows that

(i) the קרקעות never left the רשות of the יתומים

(ii) So it's understandable that the ריוח is theirs

(2) But

(a) where there is no ביטול מקח and סחורה does leave the רשות of the מוכר

(b) it's possible that הכל לשליח

b) תירוץ

i) You're right that in the משנה for מנה במאתים שוה the מכר by the אלמנה to her בטל is לוקח

ii) But

(1) The אלמנה herself was קונה the קרקעות from יתומים for a מנה of her כתובה and this מקח is קיים

(2) So in the משנה too the נכסים are no longer in the רשות of the יתומים

iii) Here's proof:

(1) If the קרקעות are still in רשות יתומים

(2) then

(a) Where she sold מנה במנה and the מקח is בטל

(b) It would be to her advantage to demand that the לוקח return the קרקעות to her

(c) So that she could then return them to the יתומים without her having any הפסד

7) מהרש"א

- a) קשיא
 - i) If she owns the קרקעות why isn't she מרויח where she sold שוה מנה במאיתים
- b) תירוץ
 - i) We favor the יתומים in each case
 - ii) namely
 - (1) for שוה מאיתים במנה we treat the קנין as a לגמרי קנין to favor the יתומים by saying the אלמנה bears the הפסד
 - (2) But for שוה מנה במאיתים where there's ריוח
 - (a) We say that
 - (i) Despite her קנין she's קנאתן only in part
 - (ii) and the יתומים have enough ownership to keep the ריוח

דף צח:

תד"ה כאן שנה רבי (הראשון) ותד"ה אמר רב פפא

- 1) משנה
a) אלמנה שהיתה כתובתה מאתים ומכרה שוה מנה במאתים הרויחו יתמי
b) אלמנה שהיתה כתובתה מאתים ומכרה שוה מאתים במנה הפסידה אלמנה
- 2) מהרש"א according to תוספות
a) הקדמה
i) "הוספה מחמת תוספת" means that a לוקח knowingly gave a הוספה to the שליח of the מוכר
ii) "הוספה מחמת מעות" means a הוספה that the מוכר gave to the שליח because the מוכר was טועה on the שוויות of the מקח
b) ר' יהודה in a ברייתא says that
i) a הוספה מחמת תוספת belongs to the שליח
c) But ר' יהודה would agree that a הוספה מחמת טעות
i) In a case where the מוכר was טועה
ii) Belongs to the בעל המעות – meaning to the לוקח – and not to the שליח
iii) "כעין משנתנו כשמכרה שוה מנה במאתים"
- 3) מהרש"א part 1
a) Note that
i) in the ברייתא the טעות was בזול מכירה
(1) Not as in the משנה where במאתים מכרה שוה מנה
ii) In the ברייתא the בעל המעות is מרויח
(1) Not as in the משנה where במאתים מכרה שוה מנה
b) Still
i) says that a הוספה בטעות by the מוכר is משנתנו where מכרה שוה מנה במאתים
ii) Because
(1) In both cases the הוספה was בטעות
(2) And in both cases the שליח isn't מרויח
- 4) מהרש"א part 2
a) the מרדכי is גורס in תוספות
i) "כעין משנתנו כשמכרה שוה מאתים במנה"

- b) for this גרסא
- i) both in the משנה and in the ברייתא
- (1) the מכירה בזול was טעות
- (2) and the מרויח was לוקח בעל המעות
- 5) תוספות of the גמרא as explained by המשך

רב פפא	ר' יוסי	ר' יהודה	נתן לו הוספה מדעתו בדבר שיש לו קצבה
חולקין	חולקין	הכל לשליח	נתן לו הוספה מדעתו בדבר שאין לו קצבה
הכל לבעל המעות	הכל לבעל המעות	הכל לשליח	

- a) קשיא
- i) מאי קמ"ל רב פפא
- 6) תוספות
- a) קשיא
- i) instead of asking "מאי קא משמע לך"
- ii) the גמרא could have asked that רב פפא should have said "הלכה כר' יוסי"
- 7) מהרש"א
- a) תירוץ
- i) even if רב פפא had said "הלכה כר' יוסי"
- ii) "מאי קא משמע לך" we'd still ask
- iii) because we know from elsewhere that ר' יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי
- 8) תוספות of המשך as explained by מהרש"א – see ר"א and עוז והדר for corrected גרסאות in תוספות
- a) שאלה
- i) who profits if a לוקח overpaid to a שליח of the מוכר because the לוקח was טועה
- (1) not in the שוויות of the מקח
- (2) but in counting out "חשבון מעותיו"
- b) הדר בי' before he was רבינו תם of תשובה
- i) הקדמה
- (1) A הוספה בדבר שיש לו קצבה counts as a טעות בחשבון מעותיו
- (2) Because the מוכר and לוקח both agreed on the מעות that the לוקח was to pay
- ii) שאלה
- (1) Why does ר' יוסי in the table says חולקין for קצבה where the מוכר דבר שיש לו קצבה – הוספה שליח בעל הבית – knowingly
- iii) תשובה

- (1) In essence the ריוח שליח should get the whole ריוח
- (a) because by getting מנה שוה the בעל המעות already got his fixed price – קצבתו
- (2) and
- (a) the only reason we say חולקין and the בעל הבית gets half
- (b) is because were it not for his מעות the שליח would have had no ריוח
- iv) here too
- (1) where there is a טעות בחשבון
- (2) once the בעל הבית gets his קצבה he has no interest in the rest
- (a) but we still say חולקין and the בעל הבית gets half
- (b) because were it not for the סחורה of the בעל הבית the שליח would have had no ריוח
- c) רש"ש and רא"ש – see also הדר בי' after he was רבינו תם of תשובה
- i) where there's a טעות בחשבון
- (1) we don't compare the case to
- (a) a knowing הוספה בדבר שיש לו קצבה
- (b) where there's no טעות
- (2) instead
- (a) we compare to the case to where there's a טעות in שוויות
- (b) where the whole רווח belongs to the בעל הבית
- ii) by way of example
- (1) we've established in the preceding דיבור המתחיל that where
- (a) the שוה מנה במאתים and bought קרקע of the שוויות in טועה לוקח was
- (b) and נתאנה so that לוקח isn't asking to be חוזר because he was אוקיר
- (2) the entire ריוח belongs to the יתמי and not to the אלמנה who's their שליח
- d) ר"י of שיטה
- i) for טעות בחשבון המעות the entire ריוח belongs to the שליח
- ii) Because
- (1) First
- (a) Contrary to the שיטה of רבינו תם before he was הדר בי' that says the בעל הבית gets half because the רווח resulted from his סחורה
- (b) Actually
- (i) the שליח wasn't מרויח because of the סחורה of the בעל הבית

(ii) but because of דבר אחר meaning the טעות has nothing to do with the מקח

(2) and similarly

(a) contrary to the שיטה of רבינו תם after he was ב' הדר

(i) the case of טעה בחשבון מעות isn't similar to a לוקח in the קרקעי שוויות

(ii) because

1. a טעות by the לוקח in the שוויות of קרקעי is an essential חלק of the מקח
2. while a טעות by the לוקח in the חשבון of מעות that he paid has no שייכות to the מקח itself

תד"ה כאן שנה רבי (השני)

see תד"ה אלמנה

תד"ה אמר רב פפא וכל א"ד שבו

ד"ה כאן שנה רבי (הראשון) See

דף צט.

גמרא הא מדרישא שמעת מינה

תד"ה אלמנה ותד"ה כאן שנה רבי (השני) See

תד"ה הא מדסיפא

1) גמרא

a) איבעיא

i) If

(1) a בעל הבית tells a שליח to sell a לתך (half a כור)

(2) and the שליח sells a כור

ii) Do we say that

(1) The שליח was "מעביר על דברי בעל הבית"

(2) and the לוקח isn't קונה even a לתך

iii) Or do we say that

(1) The שליח was "מוסיף על דבריו"

(2) And

(a) although the לוקח isn't קונה a כור

(b) the לוקח is קונה a לתך

2) משנה

a) רישא

i) First possible מהלך in the רישא

(1) If an אשה whose כתובה was a מנה

(a) sold נכסים worth a מנה ודינר for the correct price of מנה ודינר

(b) So that she wasn't אוזיל

(2) her מכר is nevertheless בטל because she was מעביר על דברי יתמי

(3) because

(a) she had the כוח to sell only a מנה – similar to the לתך in the איבעיא

(b) yet she sold more than a מנה – similar to the כור in the איבעיא

ii) second possible מהלך in the רישא

(1) If an אשה whose כתובה was a מנה

(a) was אוזיל and sold נכסים worth a מנה ודינר for only a מנה

(b) Her מכר is בטל

(2) Note that for this מהלך

(a) Not only did she sell more than she was permitted but she was also אוזיל

(b) And it's possible that if she weren't אוזיל

- (i) the מקח would have been קיים for the portion of the נכסים that are שוה מנה
 - (ii) because we don't say מעביר על דבריו
 - b) סיפא
 - i) For purposes of this מהרש"א
 - ii) The סיפא is similar to the רישא with the same two possible מהלכים
- 3) מהרש"א of the גמרא as explained by המשך
 - a) The גמרא assumes that
 - i) It's מסתבר that the difference between the רישא and the סיפא is that
 - (1) Either the רישא or the סיפא deals with אוזיל
 - (a) so that from this portion of the ברייתא there's no ראי' that לתך וכו' counts as מעביר על דבריו
 - (2) while the other of the רישא and the סיפא deals with where לא אוזיל
 - (a) so that this other portion does prove that that לתך וכו' counts as מעביר על דבריו
 - ii) now
 - (1) a מקשן in the גמרא assumes that
 - (a) in the רישא the אלמנה wasn't אוזיל
 - (b) And in the סיפא she was אוזיל
 - (2) It follows that
 - (a) From the רישא we already know that לתך וכו' counts as מעביר על דבריו
 - (b) so in the סיפא where אוזיל the מקח would have been בטל even if אוזיל לא
 - (3) so we have this קשיא
 - (a) once the ברייתא teaches the רישא
 - (b) What does it add by also teaching the סיפא
 - (4) and it's a דוחק to say that the sense of the משנה is זו ואין צריך לומר זו
 - iii) while
 - (1) a תרצן in the גמרא assumes that
 - (a) in the סיפא the אלמנה wasn't אוזיל
 - (b) And in the רישא she was אוזיל
 - (2) It follows that
 - (a) in the רישא it's possible that the מקח is בטל because of אוזיל and not because מעביר על דבריו
 - (b) And we understand that

- (i) מעביר על דברי סיפא is needed to teach
- (ii) And the sense of the משנה is לא זו אף זו which isn't a דוחק

תד"ה נתן לו דינר

1) רש"י

a) half of a דינר זהב is three סלעי כסף

2) מהרש"א as explained by תוספות

a) The חשבון of רש"י isn't exact

b) Because half of a דינר זהב is actually three סלעי כסף **plus 1/2 דינר כסף**

c) here's the חשבון

i) דינרי כסף 25 דינר זהב is worth

ii) דינרי כסף 4 סלע כסף is

iii) so

(1) סלעי כסף 6 דינרי כסף 24

(2) דינר כסף a and סלעי כסף 6 דינרי כסף 25

(3) דינר כסף $\frac{1}{2}$ and סלעי כסף 3 דינרי כסף 25 half of

תד"ה אלא אי אמרת

1) גמרא

a) איבעיא

i) If

(1) a בעל הבית tells a שליח to sell a כור for the בעל הבית

(2) and the שליח sold a לתך (half a כור)

ii) do we say that the מקח is בטל because "לא ניחא לי לבעל הבית לאפושי שטרי"

b) גמרא הוה אמינא according to the מעילה in משנה תא שמע

i) If a בעל הבית tells a שליח to buy a חלוק for שש and the שליח instead buys a חלוק for שלש that's less expensive but is קטן ורע

(1) תנא קמא

(a) the בעל הבית is מועל because ניחא לי that the שליח bought חלוק קטן ורע

(2) ר' יהודה

(a) the בעל הבית isn't מועל because it's not ניחא לי that the שליח bought חלוק קטן ורע

ii) presumably

(1) If the בעל הבית is ניחא לי that the שליח bought חלוק קטן ורע

(2) He's also ניחא לי לאפושי שטרי

iii) so we ought to be פושט that the תנא קמא is ניחא לי לאפושי שטרי

2) מהרש"א

a) קשיא

i) since ר' יהודה disagrees and says לא מעל

ii) the גמרא could at most be פושט that כתנאי

b) תירוץ

i) לאפושי שטרי ריעותא stronger than חלוק קטן ורע is

ii) So that

(1) Once we see for the תנא קמא that the strong ריעותא of חלוק קטן ורע is ניחא לי

(2) This proves by כל שכן that the weak ריעותא of אפושי שטרי is ניחא לי

iii) But

(1) for ר' יהודה who says the strong ריעותא of חלוק קטן ורע isn't ניחא לי

(2) It's still possible that the weak ריעותא of אפושי שטרי is also ניחא לי

תד"ה כל שכן

- 1) גמרא מסקנא of the מעילה in משנה
a) if a בעל הבית tells a שליח to buy a חלוק for 6 and the שליח buys a חלוק for three that's worth 6
b) ר' יהודה
i) the בעל הבית isn't מועל because had the שליח paid 6 he could have bought a חלוק worth more than 6
ii) but the בעל הבית would be מועל in a similar case that involves קטנית
- 2) מהרש"א as explained by תוספות
a) הקדמה
i) חלוק is sold בשומא by estimated value where the מוכר is מוזיל for a לוקח who buys a larger amount
ii) קטנית can be sold בכני – by fixed weight or volume – where the מוכר isn't מוזיל for a לוקח who buys a larger amount
iii) קטנית can also be sold בשומא by estimated value – the same as חלוק – where the מוכר is מוזיל for a לוקח who buys a larger amount
b) שאלה
i) When ר' יהודה says that the בעל הבית is מועל for קטנית
ii) Does he deal with קטנית that are sold בכני or with קטנית that are sold בשומא
c) תשובה
i) Must be that ר' יהודה deals with קטנית that are sold בכני
(1) So
(a) Where the בעל הבית asked that he buy בכני for 6
(i) and the שליח for 3 bought קטנית worth 6
(b) By spending another 3 at the same rate of קטנית worth 6 for a price of 3
(i) The בעל הבית would have קטנית worth at total of 12 for a total price of 6
(c) Which is exactly what he would have had were the שליח to have paid 6 from the start
(2) And this explains why the בעל הבית is מועל
ii) While if he bought קטנית that were sold בשומא
(1) ר' יהודה would say that the בעל הבית isn't מועל because
(2) Had the שליח paid 6 at the start the מוכר would have been מוזל and offered קטנית worth 13
- 3) מהרש"א as explained by תוספות

a) Similarly

i) בשומא חלוק that's sold מועל for בעל הבית isn't ר' יהודה says

ii) Because had the שליח paid 6 at the start the מוכר would have been מוזל and offered a חלוק worth 13

דף צט:

תד"ה אמר לאחד וכל א"ד שבו

- 1) משנה
a) An אלמנה can sell נכסי יתמי towards her כתובה in several separate sales
- 2) גמרא
a) כור ולתך of איבעיא
i) where a בעל הבית tells a שליח to sell a כור and the שליח sold a לתך (half a כור)
ii) do we say the מקח is קיים
iii) or do we say that the מקח is בטל
(1) because to sell the remaining לתך will require another sale
(2) and the בעל הבית can say
(a) I wanted you to make only one מקח because
(b) לא ניחא לי דליפשי שטרי עילווי
- 3) גמרא
a) קשיא
i) Since the משנה says that מכרה קיים if an אלמנה makes several sales towards her כתובה
ii) it must be that a בעל הבית doesn't say שטרי לאפושוי
b) תירוצ'
i) "כדאמר ר' שישא בר' דרב אידי"
(1) the משנה involves קטיני meaning שדות that aren't near each other
(2) so the יתומים realized and accepted that there would have to be several sales
- 4) רש"י of the המשך as explained by גמרא
i) if a בעל הבית says מכור לאחד and the שליח sold to two לקוחות
ii) does מכור לאחד also count as גילוי דעת that לאפושוי שטרי לא ניחא לי'
b) תשובה
i) רב הונא
(1) מכור לאחד is a גילוי דעת that "לא ניחא לי' לאפושוי שטרי" and בטל מקחו
ii) רב חסדא ורבה בר רב הונא
(1) There is no גילוי דעת and מקחו קיים
(2) Because מכור לאחד implies "מכור לאחד ואפילו למאה"

- c) תא שמע
- i) Since the משנה says that מכרה קיים if an אלמנה makes several sales towards her כתובה
 - ii) it must be that a בעל הבית doesn't say לאפושטי שטרי
- d) רב שישא ברי' דרב אידי by תירוץ
- i) the משנה involves קטיני meaning שדות that aren't near each other
 - ii) so the יתומים realized and accepted that there would have to be several sales
- 5) ד"ה אמר לאחד at תוספות
- a) הקדמה
 - i) שאלה
 - (1) What is the נקודה of the איבעיא on שטרי אפושטי
 - ii) תשובה
 - (1) the איבעיא is whether a בעל הבית חושש that his נכסים will go down in value – זילי נכסי' – once it becomes known from the many שטרות that he is an active מוכר
 - b) קשיא
 - i) The חשש of זילי נכסי' applies to the איבעיא of כור ולתך as well as to the איבעיא of מכור לאחד
 - ii) So why is it that
 - (1) מכור לאחד and רב חסדא רב הונא פושט the איבעיא of
 - (2) כור ולתך פושט the איבעיא of
 - c) רבינו תם by תירוץ
 - i) Part 1
 - (1) the שאלה of whether a בעל הבית says לאפושטי שטרי
 - (2) isn't whether he's חייש that זילי נכסי'
 - (3) but is whether he's חייש for these טרחות:
 - (a) first טירחא
 - (i) Finding עדים to sign the many שטרות
 - (b) Second טירחא
 - (i) לאפושטי בעלי דינין
 - (ii) Meaning possibly having to deal with more than one בעל דין in the future if there is a סכסוך on more than one of the מכירות
 - ii) Part 2

- (1) the איבעיא of כור ולתך deals with where עדים haven't yet signed the two שטרות
- (a) So it's possible that the בעל הבית is חושש for both טרחות
- (2) But the איבעיא of מכור לאחד
- (a) deals with where עדים already signed the שטרות
- (b) so the only possible טרחא is לאפושי בעלי דינין
- iii) Part 3
- (1) It follows that
- (a) Even though רב חסדא is פושט for מכור לאחד that the בעל הבית isn't חושש for the טרחא of דין לאפושי בעלי דין
- (b) It's still possible that the בעל הבית is חושש for the טירחא of finding many עדים for כור ולתך
- d) מהרש"א בא"ד ורבי מוקי לה as explained by ר"י by תירוץ
- i) Part 1
- (1) the שאלה of whether a בעל הבית says לא ניחא לי לאפושי שטרי
- (2) is whether he's חייש for these טרחות:
- (a) first טירחא
- (i) Whether זילי נכסי' once it becomes known from several שטרות that he an active מוכר
- (b) Second טירחא
- (i) לאפושי בעלי דינין
- ii) Part 2
- (1) the איבעיא of כור ולתך
- (a) deals with where there are in fact many שטרי
- (b) So the חשש of זילי נכסי' and the חשש of דינין לאפושי בעלי דינין both apply
- (2) While the איבעיא of מכור לאחד
- (a) Deals with where there is no חשש of זילי נכסי' because both מכירות were done through the same שטר
- (b) And the איבעיא is whether the בעל הבית is חושש for דינין לאפושי בעלי דינין
- iii) Part 3
- (1) It follows that
- (a) Even though רב חסדא is פושט that the בעל הבית isn't חושש for דינין לאפושי דינין on מכור לאחד
- (b) It's still possible that the בעל הבית is חושש for זילי נכסי' on כור ולתך

- 6) ד"ה אמר לאחד at מהרש"א
- a) ר"י and רבינו תם to קשיא
- i) for רב הונא you've answered nothing
- (1) because once רב הונא is פוסק that for מכור לאחד a person is חייב even for לאפושי בעלי דין
- (2) why is it that he's not חייב for לאפושי בעלי דין for כור ולתך
- b) תירוץ
- i) the קשיא of תוספות is mainly for רב חסדא because the הלכה is כרב חסדא
- c) ר"י and רבינו תם to קשיא
- i) Why does the גמרא ask to be פושט the איבעיא of כור ולתך from the משנה
- ii) when
- (1) for רבינו תם
- (a) it's possible that the משנה deals with where – the same as for מכור לאחד – the שטרות already signed the עדים
- (b) and that's why the בעל הבית needn't be חושש for the טרחא of finding עדים
- (2) for ר"י
- it's possible that the משנה deals with where – the same as for מכור לאחד – all the מכירות were done with the same שטר
- (a) and that's why the בעל הבית needn't be חושש for זילי נכסי'
- 7) בא"ד כתב רב אלפס at מהרש"א
- a) רב אלפס is פוסק that
- i) For כור ולתך the מכר is בטל
- ii) While in our סוגיא the מכר is קיים
- b) For רבינו תם this is understandable
- i) Because רב אלפס says the בעל הבית
- (1) is חושש about the טרחא of finding many עדים where – as for כור ולתך – there is more than one שטר
- (2) isn't חושש where the only טרחא is בעל דין לאפושי בעל דין where – as for מכור לאחד – עדים have already signed
- c) For ר"י this is also understandable
- i) Because רב אלפס says the בעל הבית
- (1) is חושש for זילי נכסי' where – as for כור ולתך – there is more than one שטר
- (2) isn't חושש where the only טרחא is בעל דין לאפושי בעל דין where – as for מכור לאחד – there is only one שטר

- d) The רבינו חננאל of אלפס שיטה is also understandable for
- i) who is סוגיא in our גורס that
 - (1) if the בעל הבית said מכור לאחד it's a פשיטות that the בעל הבית is מקפיד and מכרו בטל
 - (2) the איבעיא applies when the בעל הבית said only "מכור"
 - ii) Because
 - (1) כור ולתך is more similar to מכור לאחד where even רב חסדא says that מכרו בטל
 - (2) Than to מכור where there's no obvious הקפדה by the בעל הבית
- 8) תוספות of המשך
- a) רב האי גאון
 - i) when the גמרא is מיבעיא on מכור לאחד
 - ii) the גמרא is in effect asking מאי הוה עלה on the איבעיא of כור ולתך
 - iii) so that
 - (1) when רב חסדא is פושט that מכרו קיים
 - (2) רב חסדא is also פושט for כור ולתך that מכרו קיים
 - 9) מהרש"א
 - a) רב האי גאון to קשיא
 - i) since
 - (1) the גמרא already asked that we ought to be פושט the איבעיא of כור ולתך from the משנה
 - (2) and רב אידי already answered "בקטיני"
 - ii) why does the גמרא need to again ask the קשיא from the משנה and again answer the same תירוץ of בקטיני for מכור לאחד
 - b) תירוץ
 - i) דורות ראשונים from אמוראי רב הונא and other
 - (1) dealt with the איבעיא of מכור לאחד
 - (2) and sought to be פושט this איבעיא from the משנה
 - (3) בקטיני answered דורות ראשונים from רב שישא בר' דרב אידי
 - ii) דורות אחרונים from אמוראי רב פפא and other
 - (1) later dealt with the איבעיא of כור ולתך
 - (2) decided to be פושט this איבעיא from the earlier איבעיא of מכור לאחד
 - (a) because the cases are similar as understood by רב האי גאון
 - (3) and then noted that

- (a) the later איבעיא of כור ולתך couldn't be מיפשט from the משנה
- (b) for the same reason that רב שישא ברי' דרב אידי had said that the earlier איבעיא of מכור לאחד couldn't be מיפשט from the משנה

iii) note that this מהלך explains why

- (1) for the later איבעיא of כור ולתך the גמרא says "כדאמר רב שישא ברי' דרב אידי"
- (2) while for the earlier איבעיא of מכור לאחד the גמרא says "אמר רב שישא ברי' דרב אידי"

תוספות ד"ה אמר לי' אע"ג דטעה שליח

- 1) פרק המקבל in גמרא
a) סוגיא in our היה אמינא as understood by the רב נחמן
i) if a בעל הבית himself is טועה in the value of קרקעות he bought or sold
(1) מקחו קיים
(2) because אין אונאה בקרקעות
ii) and furthermore
(1) even if a שליח is טועה in the value of קרקעות
(2) מקחו קיים
(3) and
(a) לתקוני שדרתיך בעל הבית can't say
(b) because the שליח דעת of his is נתרצה בעל הבית to accept
- 2) גמרא our
a) רבה בר רב הונא and רב חסדא
i) if
(1) a בעל הבית tells a שליח to be מכור לאחד
(2) and the שליח sells to two or more לקוחות
ii) The מקח is קיים because
(1) אפילו למאה implies לאחד
(2) and the שליח דעת on how many מכירות to make
- 3) גמרא of the המשך
a) רבה בר רב הונא and רב חסדא asked רב נחמן if for "מכור לאחד" מכור implies למאה
b) רב נחמן said yes
c) רבה בר רב הונא and רב חסדא then asked
i) you appear to say that the בעל הבית accepts שליח דעת
ii) does the בעל הבית also accept שליח דעת where the שליח is טועה
d) רב נחמן answered no
e) רב נחמן then asked רבה בר רב הונא and רב חסדא
i) why was it then that you said in פרק המקבל that
ii) אין אונאה לקרקעות and the מקח is קיים even where the שליח is טועה
f) רב נחמן answered that
i) in פרק המקבל I meant to say that מקחו isn't קיים where the שליח is טועה

- 4) מהרש"א
- a) first קשיא
 - i) why were רב חסדא and בר רב הונא surprised that רב נחמן accepts שליח on לאחד ואפילו למאה
 - ii) when they themselves agree
 - b) second קשיא
 - i) why did they ask רב נחמן whether the בעל הבית is also bound by a טעות of the שליח
 - ii) since they already knew what רב נחמן says in פרק המקבל
 - c) תירוץ
 - i) רב חסדא and בר רב הונא themselves held that the בעל הבית can accept דעת שליח for למאה ואפילו למאה but not for a טעות by the שליח
 - ii) when they asked רב נחמן
 - (1) first
 - (a) if לאחד implies למאה
 - (2) and then
 - (a) if the בעל הבית accepts שליח טעות
 - iii) they were preparing to tell רב נחמן that they disagree with him on טעות שליח

תד"ה פיחת עשרה

- 1) תוספות as brought by פרק ד' ממסכת תרומות
 - a) עין רע and עין יפה for שיעור תרומה
 - i) עין יפה
 - (1) $1/40$ for בית הלל
 - (2) $1/30$ for בית שמאי
 - ii) עין רעה
 - (1) $1/60$
 - b) מהרש"א isn't relevant to this מדת בינונית for שיעור תרומה
- 2) here's how these שיעורין are derived in תלמוד ירושלמי:
 - a) פסוקים
 - i) זאת התרומה אשר תרימו ששית האיפה מחומר החטים דהיינו אחד מששים
 - ii) וששיתם (שתי ששיות) האיפה מחומר שעורים דהיינו אחד משלשים
 - b) דרש
 - i) "וכל תרומות" שיהו כל התרומות שוות ושלא לחלק בין חטים לשעורים
 - c) שמואל
 - i) apply the $1/6^{\text{th}}$ from חומר חטים plus the $2/6^{\text{ths}}$ from חומר שעורים to the two חומרים (one from חטים and the other from שעורים)
 - (1) to yield $3/6^{\text{ths}}$ from two חומרים
 - (2) which is the same as $1/40^{\text{th}}$ as we'll show below
- 3) מהרש"א by ביאור
 - a) הקדמה
 - i) an איפה is equal to 3 סאין
 - (1) so
 - (a) $1/6^{\text{th}}$ איפה is $1/2$ סאה and
 - (b) $2/6^{\text{th}}$ איפה is one סאה
 - ii) חומר is 30 סאים and two חומרים are 60 סאין
 - iii) it follows that
 - (1) $1/6$ איפה (סאה $1/2$) is $1/60$ of a חומר (סאה 30)
 - (2) $2/6$ איפה (סאה) is $1/30$ of a חומר (סאה 30)
 - (3) $3/6$ איפה (סאה $1-1/2$) is $1/40$ of two חומרים (סאה 60)
 - b) now

- i) for עין רע
- (1) תן ששית על וששיתם דורש that isn't שמואל
 - (2) and is instead דורש $1/60$ from the simple meaning of the פסוק on חטין
- ii) for עין יפה for בית שמאי
- (1) תן ששית על וששיתם דורש that also isn't שמואל
 - (2) and is instead דורש $1/30$ from the simple meaning of the פסוק on שעורין
- iii) for עין יפה for בית הלל
- (1) תן ששית על וששיתם דורש that is שמואל
 - (2) and it follows that עין יפה is $1/40$ as we've already explained
- iv) from תרומות וכל
- (1) שמואל is דורש that all of these שיעורין apply both to חטין and to שעורין

דף ק.

תד"ה רבא אמר

- 1) משנה דף צח.
 - a) if an אלמנה sells נכסי יתומים and makes a טעות כל דהו – even פחות משתות – her מכר is בטל
- 2) משנה here of תנא קמא
 - a) if דיינין are פוחת שתות or are מוסיף שתות their מכר is בטל
 - b) but for a טעות of פחות משתות their מכר is קיים
- 3) רש"י as explained by גמרא
 - a) איבעיא
 - i) if a שליח is טועה
(1) is his דין the same as for אלמנה and his מקח is בטל even for כל דהו
(2) or is his דין the same as for דיינין and his מקח is בטל only for a שתות
 - b) תשובה
 - i) דיינין as דין שליח has the same רבא אמר רב נחמן says
- 4) תוספות
 - a) First קשיא
 - i) דף צט: that רב נחמן says at
(1) if a שליח is טועה his מקח is בטל
(2) because the בעל הבית says לעוותתי ולא שדרתיך
 - ii) and presumably the מקח is בטל even for פחות משתות
 - b) second קשיא
 - i) himself רבא says in קידושין that
(1) "הא דאמרן פחות משתות נקנה מקח לא אמרן **אלא בדלא משוי שליח**"
(2) because the בעל הבית says לתקוני שדרתיך
 - ii) this proves that for שליח the מקח is בטל even for פחות משתות
 - c) תירוץ
 - i) דף צט. at רב נחמן says
(1) יותר משתות of טעות with a deals only
(2) and agrees that
(a) for a טעות of פחות משתות the דין is קיים
(b) the same as for דיינין

- ii) and in קידושין
 - (1) this is the correct גרסא:
 - (a) "הא דאמרן פחות משתות נקנה מקח ואין צריך להחזיר אונאה"
 - (b) לא אמרן אלא בדלא משוי שליח"
 - (2) meaning that
 - (a) לתקוני שדרתיך בעל הבית says because the
 - (b) טעות מרויח from the person who is
 - (i) בעל הבית to the אונאה the מחזיר needs to be
 - (ii) מקחו קיים but
- 5) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) טעות שתות בטל for the מקח is דיינין that for תנא קמא we've established
 - ii) טעות שתות say for רב נחמן תוספות why does that
 - (1) שליח for
 - (a) טעות שתות for קיים is the מקח
 - (b) יותר משתות of טעות בטל only and is
 - b) תירוצ'
 - i) טעות שתות even in the unusual case if רב נחמן had intended that the מקח starts being בטל
 - ii) דיינין does for משנה the same as – בהדיא he would have said this
 - c) יש מקשים of קשיא
 - i) תוספות answers the קשיא from רב נחמן the same as תוספות doesn't answer why the קשיא from רבא in קידושין
 - ii) namely
 - (1) רב נחמן in fact deals also with משתות and teaches that
 - (2) קיים is the מקח although
 - (3) still
 - (a) לתקוני שדרתיך because
 - (b) טעות מרויח from the טעות needs to be מחזיר the אונאה to the בעל הבית
 - d) first תירוצ'
 - i) הקדמה
 - (1) גמרא asks that at דף צט: (1)

- (a) the טועה of שליח is בטל when a מקחו that רב נחמן מימרא
- (b) מקחו קיים that משמע that's פרק המקבל in רב נחמן by מימרא a סותר

ii) now

- (1) if רב נחמן at דף צט: means קנה ומחזיר אונאה
- (2) the גמרא should have answered that
 - (a) there is no סתירה at all
 - (b) because רב נחמן in פרק המקבל teaches only that מכרו קיים and doesn't deal with whether אונאה מחזיר

e) second תירוק

i) At דף צט: where the גמרא compares

- (1) a שליח who sold to many לקוחות despite being told "מכור לאחד"
- (2) to a שליח who is טועה and sold משוויו פחות

ii) now

- (1) in the case of מכור לאחד
 - (a) it's a פשיטות that the גמרא deals only with מקח ביטול and מקח קיום
 - (b) because there is no אונאה in that case
- (2) so it's מסתבר that for טעות בשוויות
 - (a) the issue is also מקח ביטול and מקח קיום
 - (b) and isn't whether אונאה מחזיר

תד"ה אמר רב נחמן

1) משנה

a) דיינין שפיחתו שתות או שהוסיפו שתות

i) חכמים

(1) מכרן בטל

ii) ר' שמעון בן גמליאל

(1) מכרן קיים

2) פרק האיש מקדש in גמרא

a) יתר משתות even for מכרן קיים holds that רשב"ג

3) מהרש"א

a) קשיא

i) Maybe ר' שמעון בן גמליאל disagrees with חכמים only for שתות

ii) But agrees that מכרן בטל for משתות

b) תירוצ

i) it's not מסתבר that רשב"ג and חכמים disagree only in the unusual case where the שתות is exactly אונאה

תד"ה והא אמר רב נחמן

1) משנה

- a) שתות טעות of בטל is דיינין of מכר say the חכמים
- b) מה כח בית דין יפה because otherwise קיים is מכר the ר' שמעון בן גמליאל

2) רבינו תם as explained by גמרא

- a) דיינין as דין has the same שליה דיינין says that רבא אמר רב נחמן
- b) רב שמואל בר ביסנא אמר רב נחמן says that
 - i) פחות משתות even בטל is שליה דיינין by מכר a
 - ii) אם כן מה כח בית דין יפה Because we don't say

3) גמרא of המשך

- a) רב נחמן says
 - i) טעות שתות of בטל is דיינין by מכר a that הלכה כחכמים
 - ii) אם כן מה כח בית דין יפה Because we don't say

b) קשיא

- i) מה כח ב"ד יפה elsewhere says רב נחמן

4) מהרש"א as explained by תוספות

a) קשיא

- i) הלכה כחכמים even if רב נחמן didn't say
- ii) קשיא this way: the גמרא could have asked its

(1) אם כן מה כח that we doesn't say רב נחמן רב שמואל בר ביסנא (1) For
ב"ד יפה

(2) מה כח ב"ד יפה that say elsewhere רב נחמן (2) how can

5) מהרש"א

a) דיינין as דין has the same שליה כדיינין that רב נחמן רבא For

- i) אם כן מה כח בית דין יפה doesn't say רב נחמן that מדייק We can't be

b) because

- i) and it's possible הלכה כחכמים that רב נחמן didn't say since we're now assuming that
הלכה כר' שמעון בן גמליאל that he says

- ii) we can say that

(1) דיינין as דין has the same שליה כדיינין that רב נחמן (1) means that רב נחמן

(2) applies to both כח ב"ד יפה that (2) so that

תד"ה פרטא בנו

1) גמרא

a) פרטא בנו של ר' אלעזר בן פרטא בן בנו של ר' פרטא הגדול

2) תוספות

a) שאלה

i) who was בן בנו של פרטא הגדול

(1) was he the father of ר' אלעזר as in table 'א'

טבלא א'
ר' פרטא הגדול זקינו של פרטא אבי ר' אלעזר
בנו של ר' פרטא הגדול
פרטא
ר' אלעזר
פרטא

(2) or was he ר' אלעזר himself as in table 'ב'

טבלא ב'
ר' פרטא הגדול – זקינו של ר' אלעזר
פרטא
ר' אלעזר
פרטא

b) תשובה

i) he was ר' אלעזר as in the second table

3) מהרש"א

a) יש מפרשים say that תוספות prefers to say he was ר' אלעזר as in the second table

i) because then

(1) the גמרא mentions the names of

(a) ר' אלעזר the father of

(b) ר' אלעזר the grandfather of

ii) while in the first table

(1) ר' אלעזר the father of פרטא

(a) the גמרא mentions the name of his grandfather

(b) but not the name of his father who was בן ר' פרטא הגדול

b) קשיא

i) there are other cases in the גמרא

ii) where the גמרא mentions the name of a person's grandfather but not the name of the person's father

iii) for example

ר' מייאשא בר ברי' דר' יהושע בן לוי (1)

c) תירוץ

i) here is the correct reason why תוספות prefers the second table:

(1) the גמרא elsewhere refers to ר' אלעזר בן פרטא

(2) now

(a) if our גמרא follows the first table and is מייחס this פרטא – the father of ר' פרטא – to the grandfather of this ר' אלעזר

(b) why doesn't the **other** גמרא also מייחס this פרטא to his grandfather

(3) must be that

(a) in our גמרא we're also not מייחס this פרטא – the father of ר' אלעזר – to his grandfather

(b) and instead

(i) פרטא - the son of ר' אלעזר - is the person whose דורות we're מייחס in our גמרא

1. namely to his father ר' אלעזר

2. to his grandfather פרטא the father of ר' אלעזר

3. and to his father's grandfather ר' פרטא הגדול

(c) and

(i) since the other גמרא deals doesn't deal with פרטא the son of ר' אלעזר

(ii) that גמרא doesn't mention the דורות of this פרטא the son of ר' אלעזר

דף ק:

תד"ה והאיילוניות אין לה כתובה

1) משנה

a) הממאנת והשני' והאיילוניות אין להן כתובה

2) תוספות

a) don't be מדייק from the משנה for איילוניות

i) that it's only a כתובה that an איילוניות doesn't have

ii) but she does need a גט

b) because we know from פרק המדיר that she doesn't need a גט

c) שאלה

i) To what then does the דיוק apply

d) תשובה

i) to שני' who does need a גט

3) מהרש"א

a) קשיא

i) ממאנת also doesn't need a גט

ii) why doesn't תוספות also caution that the דיוק doesn't apply to ממאנת

b) תירוץ

i) for ממאנת it's a פשיטות that she doesn't need a גט

(1) because the whole concept of מיאון is for a קטנה to leave without a גט

ii) it's only for איילוניות that תוספות needs to teach not to make this דיוק

(1) because if תוספות hadn't made us aware of the גמרא in פרק המדיר

(2) we might have thought that the דיוק teaches that she needs a גט the same as שני'

תד"ה רב תני

- 1) משנה
a) הממאנת ... אין לה כתובה
- 2) תוספות as explained by גמרא
a) כתובה does have a בגט who's קטנה שהשיאוה אמה ואחיל' שמואל says that
b) Because
i) "הממאנת אין לה כתובה" that משנה in our גורס is שמואל
ii) כתובה has a קטנה יוצאת בגט that שמואל is מדייק from which
c) רב תני
i) נישואי קטנה because כתובה has no גט by יוצאת who is קטנה שהשיאוה אמה ואחיל'
מפותה as count only
ii) כתובה has no קטנה ממאנת כל שכן that and it's a
3) מהרש"א as explained by ד"ה רב תני at ק: at תוספות
a) שאלה
i) קטנה יוצאת בגט רב that says רב known to בריתא there's a "רב תני" means that
אין לה כתובה
b) תשובה
i) it must be that רב תני means that
(1) "קטנה יוצאת בגט אין לה" that משנה in our גורס and שמואל disagrees with רב
כתובה"
(2) רב relies directly on this משנה and not on a בריתא that supports רב
ii) because if the correct גרסא is כתובה אין לה כתובה הממאנת
(1) שמואל that we've already established for
(a) "הא קטנה יוצאת בגט יש לה כתובה" of דיוק the
(b) "קטנה יוצאת בגט יש לה כתובה" that משנה says outright that
(2) and
(a) רב that supports בריתא any סתירה there'd be a
(b) שמואל that supports משנה the דיוק and the

דף קא.

תוספות ד"ה כללו של דבר

- 1) גמרא
 - a) אין מעשה קטנה כלום because כתובה רב says בגט יוצאת רב
 - b) מעשה קטנה כלום because יש לה כתובה says that שמואל
- 2) ברייתא
 - a) ר' אלעזר
 - i) אין מעשה קטנה כלום
 - ii) ואין בעלה זכאי במציאתה וכו'
 - iii) כללו של דבר אינה כאשתו לכל דבר
 - b) ר' יהושע
 - i) מעשה קטנה כלום
 - ii) בעלה זכאי במציאתה
 - iii) כללו של דבר הרי היא כאשתו לכל דבר
 - c) note that
 - i) the ברייתא doesn't say outright whether קטנה יוצאת בגט has a כתובה
- 3) גמרא
 - a) ר' יהושע can agree with רב
 - b) because רב can say that
 - i) מעשה קטנה כלום ר' יהושע says
 - (1) only for rights of the בעל that go מדידה לדידי such as מציאתה
 - (2) but not for rights of the אשה that go לדידה such as כתובה
- 4) מהרש"א as explained by תד"ה כללו של דבר
 - a) שאלה
 - i) what ר' אלעזר does the ברייתא imply by saying that כללו של דבר אינה כאשתו לכל דבר
- 5) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) say the purpose is to be מרבה that כתובה אין לה
 - b) תירוצ'
 - i) can't be
 - ii) since

(1) once we know that he doesn't have rights that go 'מדידה לדידי'

(2) then it's a 'כל שכן' that she doesn't have rights that go 'מדידה לדידה'

c) קשיא

i) why doesn't תוספות also ask

ii) what does ריבוי imply for ברייתא א by saying that כללו של דבר הרי היא כאשתו לכל דבר

d) תירוץ

i) because we can say the כלל follows שמואל and teaches that

(1) not only does he have rights that go 'מדידה לדידי'

(2) she also has כתובה and other rights that go 'מדידה לדידה'

תד"ה ובהפרת נדרי'

1) ברייתא

- a) ר' אלעזר
 - i) אין מעשה קטנה כלום
 - ii) ואין בעלה זוכה בהפרת נדרי'
- b) ר' יהושע
 - i) מעשה קטנה כלום
 - ii) ובעלה זוכה בהפרת נדרי'

2) תוספות

- a) בעלה זוכה בהפרת נדרי' who says ר' יהושע for
- b) the ברייתא must deal with where
 - i) עונת נדרים although she's a קטנה she already reached
- c) because
 - i) הפרה otherwise there is no need for
 - ii) זוכה בהפרה is בעלה and it's not relevant that

3) תוספות of המשך

- a) קשיא
 - i) קשיא another לדברי ר' יהושע there's
 - ii) מהרש"א aren't relevant to this other קשיא the details of this

4) מהרש"א

- a) קשיא
 - i) "לדברי ר' יהושע" by saying קשיא other תוספות why does
 - ii) after all
 - (1) ר' יהושע is in the midst of discussing תוספות
 - (2) הגיעה לעונת נדרים that it must be that תוספות just said because
- b) תירוץ
 - i) הגיעה לעונת נדרים that ר' אלעזר it's also important for
 - ii) because
 - (1) "ולא בהפרת נדרי'" that ר' אלעזר couldn't say for ברייתא otherwise
 - (2) since there is no נדר at all and she needs no הפרה even from her father

תד"ה אילימא ותד"ה הכי גרסינן

1) הקדמה

a) נכסי מלוג

- i) נכסי מלוג of אוכל פירות is בעל
- ii) the אשה of רשות of בעל נכסי מלוג of קרן:
 - (1) increases in value of the קרן are to her benefit
 - (2) and decreases in value of the קרן are her הפסד
- iii) if any particular קרן has no פירות
 - (1) that קרן is sold to buy קרקע
 - (2) and the בעל eats the פירות of that קרקע

b) נכסי צאן ברזל

- i) are included in the כתובה of an אשה based on their value
- ii) and are in the רשות of the בעל:
 - (1) increases in value belong to him
 - (2) and he's באחריות for decreases in value

c) רב שימי בר אשי according to גלימא of דין

- i) if she brings a גלימא as נכסי מלוג
 - (1) the גלימא counts as קרן that has no פירות because לבישה of the גלימא doesn't count as פירות of the גלימא
 - (2) So
 - (a) בעל has no רשות to wear and be מבלה the גלימא
 - (b) and instead the גלימא needs to be sold to buy קרקע that produces פירות
- ii) if she brings a גלימא as נכסי צאן ברזל
 - (1) since the גלימא is קרן
 - (2) the גלימא is in the רשות of the בעל and he can wear it and be מבלה it
 - (3) but he's באחריות חייב
 - (4) so when she's מוציא her כתובת she can be גובה
 - (a) בלאות
 - (b) meaning the amount by which לבישה reduced the value of the גלימא

2) משנה

a) הממאנת השני' והאיילונית

- i) אין לה בלאות

- ii) The **אשה** can't be **גובה** the amount by which **לבישה** reduced the value of the **גלימא**
- 3) **גמרא**
- a) **רב כהנא**
- i) the **משנה** that says she's not **בלאות גובה** deals with **בלאות** of **נכסים** that are in her **רשות** – namely **מלוג**
- ii) but she is **גובה** the **בלאות** of **נכסים** that are in his **רשות** – namely **צאן ברזל**
- b) **רב פפא** by **קשיא**
- i) **רב כהנא** can't be dealing with **ממאנת** for a reason not relevant to this **מהרש"א**
- ii) nor can **רב כהנא** deal with **איילונית**
- (1) because for **איילונית** it's more **מסתבר** that
- (a) for **מלוג**
- (i) she can be **גובה** the **בלאות** because
1. despite her **חסרון** that she's an **איילונית**
 2. we've established that **בעל** was **כדין** when he used the **גלימא**
- (b) for **צאן ברזל**
- (i) She can't be **גובה** for **בלאות** because
1. We've established that **בעל** was acting **כדין** when he used the **גלימא**
 2. So
 - a. Because of her **חסרון** that she's an **איילונית**
 - b. We relieve **בעל** of the **אחריות** he'd otherwise have
- iii) So it must be that
- (1) **רב כהנא** deals with a **שני** who is **מדרבנן**
 - (2) And since both **בעל** and **אשה** have the **חסרון** of being **עובר** an **דרבנן**
 - (3) "קנסוהו רבנן לדידי' בדידה ודידה בדידי'"
- 4) **רש"י** by **ביאור**
- a) **קנסוהו**
- i) **רשות** that's in his **צאן ברזל** to **לדידי'**
- ii) **נכסי צאן ברזל** the **מבלה** to be give to him otherwise **she'd** in the right **בדידה**
- iii) and because of the **קנס** to him he loses this right and she can be **גובה** her **הפסד**
- iv) { **אשה כשרה** even for an **אשה** will ask below that he has this **אחריות** } **מהרש"א** }
- b) **וקנסוהו**

- i) רשות to **her** נכסי מלוג that's in her לדידה
 - ii) 'in the right she'd otherwise have to be מחייב him to pay for his having been מבלה שלא כדין
 - iii) And because of this קנס to her she loses this right and can't be גובה her הפסד
- 5) מהרש"א
- a) קשיא
 - i) how can you say for צאן ברזל that
 - (1) were he not נקנס he wouldn't have had to pay her for הפסד
 - ii) when we've established that
 - (1) even for אשה כשרה
 - (2) he's באחריות חייב for being מבלה the גלימא
 - b) תירוץ
 - i) what you say is true of נשים כשרות
 - ii) but in the case of שני' we need to be קונס her too
 - iii) and
 - (1) were he not נקנס
 - (2) because of her קנס he'd have had the right to be מבלה without being חייב באחריות
 - c) so read קנסוהו לדידי' בדידה this way
 - i) קנסוהו
 - (1) רשות to **his** נכסי צאן ברזל that's in his לדידי'
 - (2) בדידה
 - (a) in her right **she'd** otherwise have to recover אחריות
 - (b) which right she lost by her being נקנס
 - (3) namely
 - (a) it's in this right that she had and lost
 - (b) that we're קונס him and we tell him to pay for what he was בלה
- 6) תוספות
- a) it must be that ר' שימי בר אשי is correct that the משנה of גלימא בלאות in the
 - i) נכסי מלוג in שלא כדין used בעל that קרן of בלאות count as
 - ii) נכסי מלוג in כדין used בעל that פירות of בלאות and not as
 - b) because
 - i) בלה כדין that he was פירות as they count if

- (1) why for איילונית where there's no reason to be קונס either בעל or the אשה
- (2) would מלוג מאי שבלה say that she has a right to recover רב פפא

7) מהרש"א

a) קשיא

- i) could prove the same נקודה from the מסקנא of רב פפא that רב כהנא deals with שני'
 - (1) it's only for שני' that רבנן are קונס the אשה not to be גובה the בלאות of נכסי מלוג
 - (2) but כשרה אשה can recover the בלאות
- ii) since
 - (1) it's only for שני' that רבנן are קונס the אשה not to be גובה the בלאות of נכסי מלוג
 - (2) but כשרה אשה can recover the בלאות
- iii) so it must be that רב שימי בר אשי is correct that these בלאות are קרן that בעל used שלא כדין

8) תוספות of המשך

a) of גרסא רבינו חננאל on שני'

- i) וקנסו רבנן לדידי' בדידי' ולדידה בדידה
- ii) meaning
 - (1) they were קונס **him** to pay for בלאות of צאן ברזל that are in **his** רשות
 - (2) there were קונס **her** not to recover for בלאות of נכסי מלוג that are in **her** רשות

b) קשיא to רבינו חננאל

- i) since he'd be חייב באחריות for צאן ברזל even if he weren't קנס
- ii) in what sense is his אחריות a קנס

9) מהרש"א

a) קשיא

- i) we asked the same קשיא earlier to the שיטה of רש"י
- ii) and we answered that
 - (1) what you say is true of נשים כשרות
 - (2) but in the case of שני' we need to be קונס her too
 - (3) and
 - (a) were he not קנס
 - (b) because of her קנס he'd have had the right to be מבלה without being חייב באחריות

iii) so why can't we say the same תירוץ for רבינו חננאל

b) תירוץ

- i) for רש"י

(1) who's גורס that בדידה לדידי קנסוהו

(2) we were מבאר these words this way

(a) קנסוהו

(i) רשות in his that's נכסי צאן ברזל **his** to לדידי

(ii) בדידה

1. אחריות otherwise have to recover **she'd** in her right

2. נקנס which right she lost by her being

ii) but for ר"ח who's גורס that בדידי לדידי קנסוהו

(1) where there's no reference to the אשה

(2) it's a דוחק to say that we're קונם him in a זכות that she lost because we were קונם her

בא"ד ואין לפרש פירות

1) משנה

a) הממאנת השני' והאיילונית אין להן פירות

2) רש"י

a) "פירות" here means

i) the right of the אשה to פירקונה – to be נפדית if she's נשבית – that חכמים were נכסי מלוג of פירות to בעל in exchange for the right of the אשה מתקן

3) מהרש"א as explained by תוספות

a) this פשט doesn't work for ממאנת

b) here's why

i) if she wasn't ממאנת and was נשבית and is still תחתיו עודה

(1) then she's not a "ממאנת"

ii) if she was ממאנת before she was נשבית

(1) it's a פשיטות that he has no חיוב to be פודה the אשה

iii) if she was נשבית and was ממאנת afterwards

(1) it's also a פשיטות that he has no חיוב to be פודה the אשה

(2) since

(a) from דף צה: we know that

(i) there's no חיוב on יתומים to be פודה an אשה who's נשבית and then becomes an אלמנה

(b) It's a כל שכן that

(i) there's no חיוב to be פודה an אשה who's נשבית and then is יוצאת on her own free will

4) מהרש"א

a) קשיא

i) why does תוספות accept that the משנה can teach that there's no right to פדיו' for שני' and איילונית

b) תירוץ

i) the משנה can deal with where the איילונית or שני' was תחתיו בעודה נשבית while he's בחיים

ii) where the אשה

(1) Is איילונית or a שני' who's not an אלמנה and who wasn't יוצאת on her free will

(2) so it's not a פשיטות that she has no right to פדיו'

הדרן עלך אלמנה ניזונת